

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3Tos/119/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919010321
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5919010321.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a Mgr. Miroslava Mazúcha, na neverejnom zasadnutí konanom 21. novembra 2019 prejednal sťažnosť odsúdeného H. F. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 8PP/21/2019 z 28.10.2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného H. F. z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok uznesením, sp.zn. 8PP/21/2019 z 28.10.2019 podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., zamietol žiadosť odsúdeného H. F. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Martin, sp.zn. 13T/34/2016 z 22.3.2017, právoplatný dňa 13.4.2017, v spojení s uznesením Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2016 z 5.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 2Tos/2/2019 zo 16.1.2019 pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. vo výmere 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 3T/96/2018 z 2.7.2019, právoplatný 2.7.2019 pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák. vo výmere 4 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený H. F. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na okresnom súde 28.10.2019. Sťažnosť doposiaľ bližšie písomne neodôvodnil.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť odsúdeného H. F. nie je dôvodná.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj vo vykonávacom konaní. Preto náležite musí byť zistené tiež to, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je zákonné a správne.

Okresný súd v danom prípade postupoval dôsledne a dokazovaním, ktoré na verejnom zasadnutí vykonal, si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie, že u odsúdeného H. F. neboli splnené podmienky pre podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Nadriadený súd preskúmaním predloženého spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por. Okresný súd dospel k vyhlásenému uzneseniu po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými zákonnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Rozhodnutiu Okresného súdu Ružomberok o zamietnutí žiadosti odsúdeného na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie uznesenia učinil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom dostatočne a presvedčivo, a preto krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd znovu pripomína, že v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie.

V posudzovanej veci odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to vykonanie príslušnej časti uloženého trestu.

Nadriadený súd ďalej poznamenáva, že podstatným pre rozhodnutie súdu pri rozhodovaní o tom, či súd odsúdeného podmienene prepustí z výkonu trestu odňatia slobody, je okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu posúdenie skutočnosti, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (§ 66 ods. 1 Tr. zák.). Zákon súdu neukladá povinnosť, ale dáva mu možnosť za splnenie stanovených podmienok odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmienene prepustiť, pričom pre jeho rozhodnutie nie je jediným kritériom správanie odsúdeného vo výkone trestu, ale pri posudzovaní osoby odsúdeného, ktorý má byť zárukou vedenia riadneho života, súd musí prihliadať aj na doterajší spôsob života odsúdeného a možnosť jeho resocializácie.

Aj krajský súd skúmal všetky kritériá pre podmienene prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, ktoré musia byť splnené kumulatívne, podrobne sa zaoberal stavom jeho prevýchovy, či sa podmienkam výkonu trestu prispôbil len formálne, či odstránil nejaké záporné vlastnosti, t.j. či u neho došlo k takému

polepšení, ako to má na mysli ustanovenie Trestného zákona (§ 66), či možno očakávať zmenu po jeho prepustení na slobodu.

Dôležitým, nie však jediným, podkladom pre rozhodnutie súdu je v tomto ohľade vyjadrenie riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený uložený trest odňatia slobody vykonáva.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Ružomberok vyplynulo, že do výkonu trestu nastúpil zo slobody sám dňa 29.3.2019 do ÚVV a ÚVTOS Žilina. Dňa 16.4.2019 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ÚVTOS Ružomberok. Odsúdený bol zaradený do „B“ diferenciacnej skupiny. Správanie a vystupovanie odsúdeného voči príslušníkom, ako aj zamestnancom zboru je na požadovanej úrovni a slušné. Vo vzťahu k iným odsúdeným, s ktorými prichádza do styku, neboli doposiaľ evidované žiadne konfliktné situácie. Ku spáchanému trestnému činu je verbálne nekritický. Disciplinárne potrestaný a odmenený doposiaľ nebol. V jednom prípade je evidované porušenie ústavného poriadku, kedy odsúdený počas nepravideľnej kontroly disciplíny a poriadku na oddiele spal neustrojený v neupravenej posteli. Účasť na organizovaných skupinových aktivitách nie je na požadovanej úrovni. Doposiaľ sa v priebehu výkonu trestu zúčastnil iba na siedmich stretnutiach. Voľný čas trávi odpočinkom po práci a rozhovormi so spoluodsúdenými, hráva spoločenské hry, sleduje televízne a rozhlasové vysielania, ponuku ústavnej knižnice nevyužil, prejavil záujem o cvičenie v ústavnej posilňovni. Povinnosti vyplývajúce z pracovného zaradenia (Píla Liptovská Teplá) plní k spokojnosti. Kontakt s rodičmi formou návštev sa v priebehu výkonu trestu realizoval dvakrát. Odsúdený počas výkonu trestu plní program zaobchádzania v bode zaraďovanie do práce. V bode edukácia, aktivity vo voľnom čase a vzťahy s vonkajším prostredím stanovený program zaobchádzania plní čiastočne. Resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá, riziko sociálneho zlyhania bolo vyhodnotené ako stredné, a to najmä pre požívanie návykových látok, opakované páchanie trestnej činnosti, nekritický postoj k aktuálnej trestnej činnosti a nízkej vzdelanostnej úrovne. V závere konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a jeho podmiennečné prepustenie neodporučil.

Krajský súd ďalej dodáva, že z chápania trestu ako účelového opatrenia vyplýva, že ak sa doposiaľ odpykanou časťou trestu už dosiahol účel sledovaný trestom, ďalší výkon trestu nie je potrebný. Zo správania odsúdeného počas výkonu trestu musí byť zrejmé, že sa do takej miery polepšil, že ďalší výkon trestu nie je potrebný a páchatel'a možno prepustiť na slobodu. V tomto chápaní podmiennečné prepustenie neznamená ukončenie prevýchovného a resocializačného procesu, ale jeho pokračovanie v iných podmienkach. Hrozba výkonom zvyšku trestu odňatia slobody, pokiaľ odsúdený v určenej skúšobnej dobe nebude viesť riadny život, môže byť postačujúca najmä u menej narušených páchatel'ov, aby sa zdržali páchania ďalšej trestnej činnosti.

Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné skúmať, či odsúdený počas tohto výkonu svojimi nadpriemernými aktivitami skutočne a reálne preukázal polepšenie a snahu o nápravu. Nadriadený súd, rovnako ako okresný súd, komplexne posudzoval osobu odsúdeného, prihliadol na povahu, ako aj charakter spáchanej trestnej činnosti, ako aj správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a konštatuje, že odsúdený plnením si svojich povinností a svojim správaním nepreukázal polepšenie v takom rozsahu, ako má na mysli ustanovenie § 66 Trestného zákona. Nie je preto u neho splnená druhá podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby bol odsúdený za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu automaticky podmiennečne prepustený po vykonaní stanovenej doby, bez zreteľa na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Čo sa týka možnosti očakávania, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život, toto nemôže byť v hypotetickej polohe, ale musí mať svoj reálny - materiálny podklad. Ustanovenie § 66 Tr. zák. vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie

riadny život musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne podmienky odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za takéhoto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že odsúdený nespĺňa ani tretiu materiálnu podmienku v podobe očakávania, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život. V odpise z registra trestov má odsúdený desať záznamov, dva podmiennečné tresty boli zahladené s fikciou neodsúdenia, jeden podmiennečný trest bol premenený - bol mu nariadený výkon trestu, v dvoch prípadoch bolo upustené od uloženia súhrnného trestu a v piatich prípadoch bolo na jeho prevýchovu pôsobené nepodmiennečným trestom odňatia slobody, vrátane tých, ktoré aktuálne vykonáva.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ak páchatel v minulosti už spáchal trestný čin, môže súd zo zhodnotenia konkrétnych okolností minulého a súčasného trestného činu vyvodiť príslušné závery, pokiaľ ide o postoj páchatel'a k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, či páchatel má sklony k páchaniu trestnej činnosti alebo či spáchanie oboch trestných činov je v inak riadnom živote páchatel'a len náhodné, aký je stupeň a povaha mravného narušenia páchatel'a, aká je možnosť jeho nápravy a pod. Ak však páchatel už bol za trestný čin i odsúdený, môže súd okrem uvedených skutočností hodnotiť tiež ďalšie skutočnosti a robiť z nich ďalšie závery, totiž aký účinok malo na páchatel'a odsúdenie a uloženie trestu, prípadne i výkon uloženého trestu. Z týchto skutočností môže súd robiť už mnohým konkrétnejšie závery o možnosti nápravy páchatel'a určitým druhom alebo výmerou trestu a pod.

S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že odsúdený je osoba, ktorá má mimoriadne sklony k páchaniu trestnej činnosti. Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach odsúdeného minul účinkom, t.j. predchádzajúce tresty nespĺnili svoj cieľ, pretože odsúdený opakovane pácha trestnú činnosť. Predchádzajúce odsúdenia ho neovplyvnili natoľko, aby si uvedomil, že je povinný, podobne ako ostatní občania tejto republiky, viesť riadny život.

Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok, ktorý zamietol návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože u odsúdeného nie je vzhľadom na vyššie uvedené daná ani existencia predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude viesť riadny život.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom neboli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného súdom prvého stupňa, ktoré odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. krajský súd sťažnosť odsúdeného H. F. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.